

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

Посланичка група Нова Србија – Покрет за спас Србије
27. септембар 2018. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 27. 09. 2018

Органи	Број	Предлог	Вредности
01	5	2990	118

**ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине, подносим **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ ЗАКОНА О ПРЕСАЂИВАЊУ ЉУДСКИХ ОРГАНА**, с предлогом да се сходно члану 167. Пословника Народне скупштине, донесе по хитном поступку.

Народни посланик

Ђорђе Вукадиновић

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О

ИЗМЕНИ ЗАКОНА О ПРЕСАЋИВАЊУ ЉУДСКИХ ОРГАНА

Члан 1.

У Закону о пресађивању људских органа („Службени гласник РС“, бр. 57/18), члан 23. мења се и гласи:

„Члан 23.

Људски органи са умрлог лица могу се узети ради пресађивања само уколико је пунолетни, пословно способни давалац пре смрти дао изричиту писану сагласност да се његови органи могу, након његове смрти, узети ради пресађивања.

Са умрлог малолетног лица, које је за живота било под родитељским старањем дозвољено је узимање људских органа само на основу писменог пристанка оба родитеља, односно једног родитеља уколико је други родитељ умро или је непознат.

Са умрлог малолетног лица које је за живота било без родитељског старања дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности етичког одбора здравствене установе који се образује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Са умрлог пунолетног лица коме је за живота на основу одлуке надлежног органа делимично или у потпуности одузета пословна способност, дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности етичког одбора здравствене установе који се образује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Са умрлог лица које није држављанин Републике Србије, односно нема стално настањење у Републици Србији, дозвољено је узимати људске органе само на основу писменог пристанка супружника, односно ванбрачног партнера, родитеља, пунолетног брата, односно сестре или пунолетног детета умрлог лица.“

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије којом је утврђено да Република Србија између осталог уређује и обезбеђује систем у области здравства.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Основни разлог за предлагање измене Закона о пресађивању органа јесте жеља да се укине претпостављена сагласност сваког пунолетног држављанина Републике Србије да буде давалац органа у случају смрти. Претпостављена сагласност, нажалост, оставља огроман простор за злоупотребе, везано за трансплантацију органа и у крајњем случају може да доведе до трговине органима, без обзира што се она овим законом изричито забрањује и с правом третира као изузетно озбиљно кривично дело.

Да наведем један други пример, такође везан за малверзације унутар здравственог система Републике Србије. Многобројни случајеви несталих беба у деценијама за нама још увек су без било каквог кривичноправног епилога што наводи на оправдану бојазан када је у питању претпостављена сагласност за даривање органа свих грађана Републике Србије.

Сматрам да изричита писана сагласност као што стоји у овом предлогу, дата на прописаном обрасцу, у великој мери смањује могућност да се трансплантациони поступак деформише до те мере да се претвори у своју супротност.

Министарство здравља и друштво у целини треба да делују у два правца. Један је пропагирање и промоција донорства и тиме повећање броја добровољних давалаца органа у Србији, а други је максимална заштита људског интегритета, као и приватности и безбедности података везаних за имунолошку компатибилност органа носилаца донорске картице. Једино на тај начин може да се постигне жељени ефекат, а никако са институтом претпостављене сагласности који се предложеном изменом закона брише.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона предлаже се измена члана 23. тако што се предвиђа укидање претпостављене сагласности за даривање органа у случају смрти која иначе постоји као институт у недавно донетом Закону о пресађивању људских органа.

Чланом 2. Предлога закона предвиђа се да овај закона ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

IV ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА

За спровођење одредаба овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

V РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Примена Закона о пресађивању људских органа почела је дана 2. августа 2018. године, дакле пре нешто мање од два месеца, а самим тим и примена института претпостављене сагласности за даривање органа у случају смрти. Доношење овог закона по хитном поступку предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“ број 20/12 – пречишћени текст), како би се овај штетни институт што пре укинуо и спречиле последице које би његова примена могла да изазове.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ПРЕСАЂИВАЊУ ОРГАНА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Услови за даривање људских органа умрлог лица

Члан 23.

~~Људски органи са умрлог лица могу се узети ради пресађивања уколико се пунолетни, пословно способан давалац, пре смрти томе није усагласио или у писменом облику за живота противио, односно ако се томе у тренутку смрти није изричито успротивио родитељ, супружник, ванбрачни партнер или пунолетно дете умрлог.~~

ЉУДСКИ ОРГАНИ СА УМРЛОГ ЛИЦА МОГУ СЕ УЗЕТИ РАДИ ПРЕСАЂИВАЊА САМО УКОЛИКО ЈЕ ПУНОЛЕТНИ, ПОСЛОВНО СПОСОБНИ ДАВАЛАЦ ПРЕ СМРТИ ДАО ИЗРИЧИТУ ПИСАНУ САГЛАСНОСТ ДА СЕ ЊЕГОВИ ОРГАНИ МОГУ, НАКОН ЊЕГОВЕ СМРТИ, УЗЕТИ РАДИ ПРЕСАЂИВАЊА.

~~Изузетно од става 1. овог члана, ако умрло лице нема сроднике из става 1. овог члана, људски органи са умрлог лица могу се узети ако се томе, у тренутку смрти, није изричито успротивио побочни сродник закључно са другим степеном сродства.~~

~~Координатор за даривање људских органа, односно члан координационог тима дужан је да чланове породице умрлог лица из става 1. овог члана, након утврђене смрти, на одговарајући начин упозна са даљим поступањем, као и условима за даривање људских органа из става 1. овог члана.~~

Са умрлог малолетног лица, које је за живота било под родитељским старањем, дозвољено је узимање људских органа само на основу писменог пристанка оба родитеља, односно једног родитеља уколико је други родитељ умро или је непознат.

Са умрлог малолетног лица које је за живота било без родитељског старања, дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности етичког одбора здравствене установе који се образује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Са умрлог пунолетног лица коме је за живота на основу одлуке надлежног органа делимично или у потпуности одузета пословна способност, дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности етичког одбора здравствене установе који се образује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Са умрлог лица које није држављанин Републике Србије, односно нема стално настањење у Републици Србији, дозвољено је узимати људске органе само на основу писменог пристанка супружника, односно ванбрачног партнера, родитеља, пунолетног брата, односно сестре или пунолетног детета умрлог лица.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Ђорђе Вукадиновић, народни посланик

2. Назив прописа

Предлог закона о измени Закона о пресађивању људских органа

Draft Law on amendment of the Law on transplantation of human organs

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС“, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС“, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум),

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односи на нормативну садржину прописа

-

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

-

в) Оцена испуњености обавеза које произилазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

-

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произилазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

-

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

-

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

-

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и оцена усклађеност са њима

-

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима

-

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

-

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

-

5. Ако не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом

одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

-

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?
Не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?
Не

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не